

1159.

Na osnovu člana 110 stav 12 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG”, br. 30/12 i 30/17), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, uz saglasnost Ministarstva odbrane, donijelo je

PRAVILNIK O USLOVIMA KORIŠĆENJA I KLASIFIKACIJI VAZDUŠNOG PROSTORA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi korišćenja i klasifikacija crnogorskog vazdušnog prostora.

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se na sve vazduhoplove koji lete u crnogorskem vazdušnom prostoru, osim na vojne vazduhoplove kada lete u privremeno ograničenim i privremeno rezervisanim prostorima ili kada obavljaju letove za posebne namjene.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) **apsolutna visina (Altitude)** je vertikalno rastojanje nivoa, tačke ili objekta mjereno od srednjeg nivoa mora;

2) **crnogorski vazdušni prostor (Montenegrin airspace)** je prostor iznad kopnene teritorije i teritorijalnih voda Crne Gore;

3) **kontrolisana zona (Controle zone-CTR)** je dio kontrolisanog vazdušnog prostora oko aerodroma, koji se prostire od površine zemlje do određene gornje granice, koja je uspostavljena kako bi zaštitala vazduhoplove koji slijeci i polijeću sa aerodromom;

4) **kontrolisani let (Controlled flight)** je svaki let koji odobrava kontrola letenja;

5) **Mod C (Transporder Mode C)** je režim rada transpondera i pitača sekundarnog nadzornog radara kojim se šalje visina vazduhoplova po pritisku;

6) **nivo leta (Flight Level-FL)** je ravan konstantnog atmosferskog pritiska u odnosu na referentni pritisak koji iznosi 1013,2 hektopaskala (hPa), a koja je odvojena od drugih ravnih određenim intervalima pritiska;

7) **odobrenje kontrole letenja (ATC clearance)** je odobrenje vazduhoplovu da nastavi let pod uslovima koje odredi kontrola letenja;

8) **pravila instrumentalnog letenja (Instrument Flight Rules-IFR)** su pravila letenja po instrumentima u vazduhoplovu;

9) **prelazna visina (Transition Altitude-TA)** je visina na ili ispod koje se vertikalni položaj vazduhoplova izražava u odnosu na absolutnu visinu;

10) **relativna visina (Height)** je vertikalno rastojanje nivoa, tačke ili objekta mjereno u odnosu na referentnu ravan;

11) **transponder (Transponder)** je uređaj u vazduhoplovu koji šalje odgovore na upite pitača sekundarnog nadzornog radara;

12) **visina iznad površine terena (Above Ground Level-AGL)** je relativna visina nivoa, tačke ili objekta u odnosu na površinu terena;

13) **visina iznad srednjeg nivoa mora (Above Mean Sea Level-AMSL)** je visina nivoa, tačke ili objekta u odnosu na srednji nivo mora;

14) **završna kontrolisana oblast (Terminal area-TMA)** je oblast koja se uspostavlja na stjecištu ruta vazdušnog saobraćaja za kontrolisane letove u blizini jednog ili više aerodroma koji se obavljaju u skladu sa pravilima instrumentalnog letenja.

Član 4

Crnogorski vazdušni prostor klasificuje se u sljedeće klase: C, D, E i G u skladu sa klasifikacijom vazdušnog prostora Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO).

Član 5

U crnogorskom vazdušnom prostoru kontrolisani vazdušni prostor klasificuje se klasama C, D i E.

Član 6

Vazdušni prostor klase C prostire se iznad gornje granice vazdušnog prostora klase E ili D.

Vazdušni prostor klase C određuje se za vazdušni prostor završne kontrolisane oblasti (TMA).

Član 7

Vazdušni prostor klase D prostire se u vazdušnom prostoru oko aerodroma (kontrolisana zona CTR), od površine zemlje do određene gornje granice, u kojem se pružaju usluge kontrole letenja.

Član 8

Vazdušni prostor klase E prostire se od 450 m (1.500 ft) AGL do 3.050 m (10.000 ft) AMSL i do granica utvrđenog vazdušnog prostora klase C i/ili D.

Ako je visina prelazne visine niža od 3.050 m (10.000 ft) AMSL, nivo leta- FL 100 je gornja granica vazdušnog prostora klase E.

Član 9

U crnogorskom vazdušnom prostoru nekontrolisani vazdušni prostor klasificuje se klasom G.

Vazdušni prostor klase G prostire se od površine tla (kopna ili vode) do 450 m iznad terena AGL, odnosno utvrđenih donjih granica kontrolisanog vazdušnog prostora.

Član 10

U vazdušnom prostoru klase E svi vazduhoplovi treba da koriste transponder sa modom C:

a) na udaljenosti od najmanje 15 nautičkih milja od aerodroma oko kojeg je utvrđen vazdušni prostor klase D ili C;

b) iznad 2.100 m (7.000 ft) AMSL.

U vazdušnom prostoru klase C i D svi vazduhoplovi treba da koriste transponder.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, let vazduhoplova bez korišćenja transpondera moda C, može se odobriti samo radi sigurnosti obavljanja leta.

Član 11

Ako se u vazdušnom prostoru preklapaju klase C i klase D u okviru istog dijela vazdušnog prostora, vazdušni prostor klasificuje se kao klasa C.

Ako se u vazdušnom prostoru preklapaju klase D i klase E u okviru istog dijela vazdušnog prostora, vazdušni prostor klasificuje se kao klasa D.

Ako se u vazdušnom prostoru preklapaju klase E i klase G u okviru istog dijela vazdušnog prostora, vazdušni prostor klasificuje se kao klasa E.

Član 12

Danom početka primjene ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o klasama crnogorskog vazdušnog prostora i uslovima za njihovo korišćenje („Službeni list CG“, broj 60/11).

Član 13

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”, a primjenjivaće se od 4. januara 2018. godine.

Broj:344/17-06-5178/3
Podgorica, 31. jula 2017. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.